

SOUSTVARJALNI DIALOG

Slovenija – priložnosti in izzivi na področju investicij

»Naj **Slovenija** postane **prva izbira investorjev**, ki prihajajo v Evropo.«

»Privabiti želimo **trajnostne in kakovostne investicije**, ki bi državi z odprtjem visokotehnoloških podjetij in razvojnih centrov omogočila možnost za nadaljnji razvoj ter prinesla nova delovna mesta z visoko dodano vrednostjo.«

»Začrtati je treba **jasno vizijo**, uvesti sistemske spremembe in vsebinsko nadgraditi zakonodajo, da bodo naslednje investicije še bolj v skladu s strategijo Slovenije. Investicije lahko privabimo le premišljeno, strateško, sistemsko, proaktivno in predvsem v soustvarjanju, v konstruktivnem dialogu z državo, gospodarstvom, znanostjo in civilno družbo.«

»Naj Slovenija postane okolje, ki je **enakovredno naklonjeno domačim in tujim kakovostnim in trajnim investicijam**.«

AmCham Komisija za spodbujanje investicij

Dokument »**Soustvarjalni dialog: Slovenija – Priložnosti in izzivi na področju investicij**« je rezultat kreativnega dialoga med več kot 140 udeleženci na 4. investicijski in razvojni konferenci **Slovenia Business Bridge™ – Priložnosti v središču sprememb**, predstavniki nosilcev sprememb in socialnimi partnerji: države, gospodarstva, znanosti, civilne družbe in investorjev, ki so že investirali v Sloveniji ali pa o tem premišljujejo. Udeleženci so obravnavali štiri temeljna izhodiščna področja:

1. Učinkovitost institucij, birokracije in pravnega sistema
2. Učinkovitost finančnega trga in davčni sistem
3. Prihodnost dela
4. Slovenija kot referenčna država

V sklopu njih so naslavljali in izpostavili:

1. primere dobrih praks,
2. konkretne primere zamujenih, preklicanih in/ali neizvedenih investicij,
3. konkretne predloge za izboljšanje slovenskega investicijskega okolja: minimalne standarde in prebojne ideje.

AmCham Komisija za spodbujanje investicij, ki si prizadeva za izboljšanje investicijskega, poslovnega in življenjskega okolja v Sloveniji ter dodatno osvetliti investicijske priložnosti domačim in tujim investorjem, kot rezultat predstavlja skupne predloge, mnenja in rešitve v zbranem dokumentu.

V dokumentu se zavzema za uvedbo strateških smernic (tako kratkoročnih kot dolgoročnih) in sistemskih sprememb, ki bi znatno izboljšala slovensko poslovno in investicijsko okolje. Želimo več kakovostnih in trajnostnih investicij ter s tem novih delovnih mest z visoko dodano vrednostjo in možnostjo za nadaljnji razvoj, kar bo dvignilo blaginjo in kakovost življenja državljanov. AmCham Komisija za spodbujanje investicij si bo prizadevala ne le za strokovni dialog, temveč tudi za soustvarjanje pri udejanjanju namena in ciljev, zastavljenih v tem dokumentu.

1. Slovensko investicijsko okolje: primeri dobrih praks

AmCham Komisija za spodbujanje investicij na podlagi soustvarjalnega dialoga, kjer so razpravljali deležniki vseh pomembnih skupin, poslovno in življenjsko okolje v Sloveniji na splošno ocenjuje kot stabilno in kakovostno.

Sloveniji je že uspelo privabiti nekaj kakovostnih in trajnih domačih ter tujih investicij, ki so prestrukturirala in prenovila obstoječa podjetja, pozornost pa je posvetila predvsem vložku v razvoj (Iskrameco, Trimo, Yaskawa, Silico, Mahle, Sandoz, Goodyear, Droga Kolinska – Atlantic Grupa, RJK Capital, Monkel, Wolfard naložbe, Boxmark Leather). Predvsem področje spodbujanja raziskav in razvoja ocenjujemo kot ključno, da Slovenijo na svetovni zemljevid umestimo kot **zeleno referenčno državo v digitalni Evropi**.

Napredni smo tudi na področjih inovacij in tehnoloških rešitev (Institut Jožef Stefan, Tehnološki park, obstoj državnega oblaka za bolj sinhroniziran razvoj državnega IT-a, spletna platforma e-učenje, Dewesoft, Iconomi).

Kot dobro prakso v Sloveniji ocenjujemo tudi posamezne primere sodelovanja in prilagajanja med različnimi deležniki, tako med podjetji kot med gospodarstvom in javno upravo ter lokalnimi oblastmi. Kot dobro prav tako ocenjujemo sodelovanje med nekaterimi podjetji s svojimi sindikati ter z Evropsko unijo. Ravno zaradi dobrega sodelovanja so postopki pridobitve nekaterih dovoljenj že krajši.

Kot pozitivno ocenjujemo tudi spodbujanje zagonskih podjetij in obstoj podjetniških spodbujevalnikov (ABC Accelerator, Chipollo).

Vsi navedeni in drugi primeri dobrih praks potrjujejo voljo za ustvarjanje priložnosti in udejanjanje investicij.

2. Konkretni primeri zamujenih, preklicanih in/ali neizvedenih investicij

V preteklosti so se v Sloveniji pojavili primeri zamujenih, preklicanih in neizvedenih investicij, s čimer smo izgubili dobršno mero zaupanja investorjev, zato ne želimo, da bi se ti primeri ponovili.

Razlogov je več – prevelike birokratske ovire, predolgi postopki, neustrezna pogajanja (IBM), nedovršenost in kompleksnost zakonodaje (HiT, Pipistrel, Uber itd.), neučinkovitost podpornih institucij, pridobivanje gradbenih dovoljenj in predolgi postopki za pridobitev okoljskih soglasij (ARSO in vpliv nevladnih organizacij).

Prav tako ocenjujemo, da bi morale biti sodelovanje med gospodarstvom in javno ter lokalno upravo še boljše in predvsem bolj usklajeno (Letališče Maribor).

Kot razlog za neizvedene investicije je pogosto omenjen tudi davčni sistem, davčna obremenitev plač, ki je ena najvišjih v Evropi in po našem mnenju previsoka. To vpliva na privabljanje in zaposlovanje tako domačih kakor tujih visoko izobraženih kadrov. Za te je problem tudi nefleksibilnost trga dela ter pridobitev dovoljenja za bivanje in delo (podjetje Zemanta, Lek, Iskrameco). Iz podobnih razlogov so marsikatera podjetja in startupi pogosto registrirani v tujini.

Slovenija je prepočasna v postopkih privatizacije (Telekom Slovenije, NLB), vlagatelji pa zaradi kompleksnosti in razpršenosti institucij ne vedo, kje iskati prave informacije.

Investitorji se Slovenije izogibajo tudi zaradi negativnih (tudi izmišljenih) zgodb v medijih.

3. Strateške smernice

Slovenija je odlična država za življenje, in to bi lahko postala naša največja konkurenčna prednost. Moramo pa se vprašati, ali je kakovost vzdržna, če ne bomo naredili izboljšav na številnih področjih.

Na globalnem indeksu konkurenčnosti za obdobje 2016–2017, ki jo je objavil Svetovni gospodarski forum,¹ Slovenija med 138 državami zaseda 56. mesto,² kar je tri mesta višje kakor leto prej. Kot najmočnejša področja konkurenčnosti Slovenije ocenjujejo zdravstvo in primarno izobraževanje, visokošolsko izobraževanje in usposabljanje, tehnološko pismenost ter infrastrukturo, medtem ko je glede učinkovitosti finančnega trga, učinkovitosti trga dela, velikosti trga, makroekonomskega okolja in institucij še vedno nizko na lestvici konkurenčnosti.

Če odgovore, razmišljanja, pomisleke in predloge udeležencev zgostimo okoli stebrov indeksa globalne konkurenčnosti, po katerih našo državo v primerjavi z drugimi državami vsakoletno ocenjujejo, ugotovimo, da je Slovenija:

- na področjih institucij, razvitosti poslovnega okolja in učinkovitosti trga dela najšibkejša, kar je treba popraviti;
- na področjih inovacij ter visokošolskega izobraževanja in usposabljanja dokaj močna in napredna, ta področja pa je zaradi referenčnosti in digitalne transformacije treba nenehno krepiti.

Če želimo privabiti in ohraniti več investorjev, potrebujemo še bolj konkurenčno in ugodno poslovno okolje, ki bo imelo:

- učinkovite institucije,
- učinkovit trg dela,
- primerno davčno okolje,
- naklonjenost do inovativnosti in talentov z ustreznimi kompetencami.

Konkretni predlogi udeležencev soustvarjalnega dialoga za izboljšanje pri omenjenih stebrih so podani v nadaljevanju dokumenta. Spodnja slika pa kaže, kje je bilo podanih največ predlogov, pohval ali kritik.

¹ *World Economic Forum. 2016. The Global Competitiveness Report 2016–2017.* Dostopno prek: <https://www.weforum.org/reports/the-global-competitiveness-report-2016-2017-1> (30. junij 2017).

² Lestvica je narejena na podlagi 114 dejavnikov, ki so združeni v 12 stebrov konkurenčnosti: (1) institucije, (2) infrastruktura, (3) makroekonomsko okolje, (4) zdravje in primarno izobraževanje, (5) visokošolsko izobraževanje in usposabljanje, (6) učinkovitost trgov končnih dobrin, (7) učinkovitost trga dela, (8) učinkovitost finančnega trga, (9) tehnološka pripravljenost, (10) velikost trga, (11) podjetniške strategije in (12) inovacije. Stebri konkurenčnosti so nato združeni v tri podindekse: (A) osnovni dejavniki razvoja, (B) dejavniki pospeševanja učinkovitosti ter (C) podjetniške strategije in inovacije. Slovenija se najbolje uvršča na področju podjetniških strategij in inovacij (C), najslabše pa na področju dejavnikov pospeševanja učinkovitosti (B).

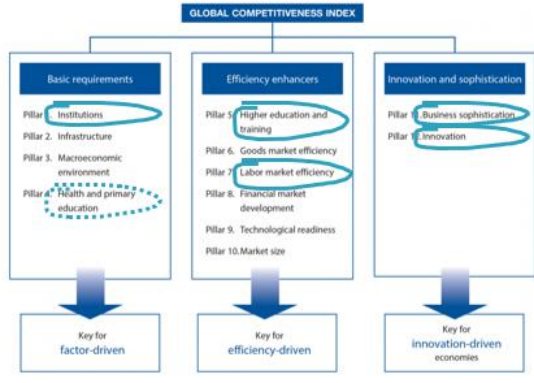
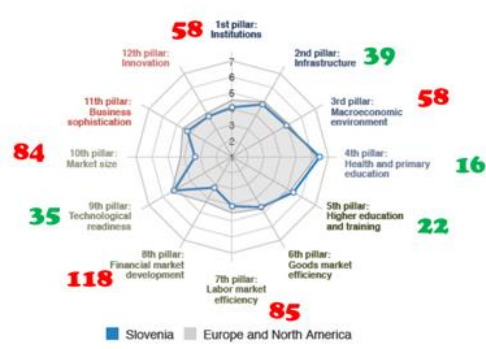
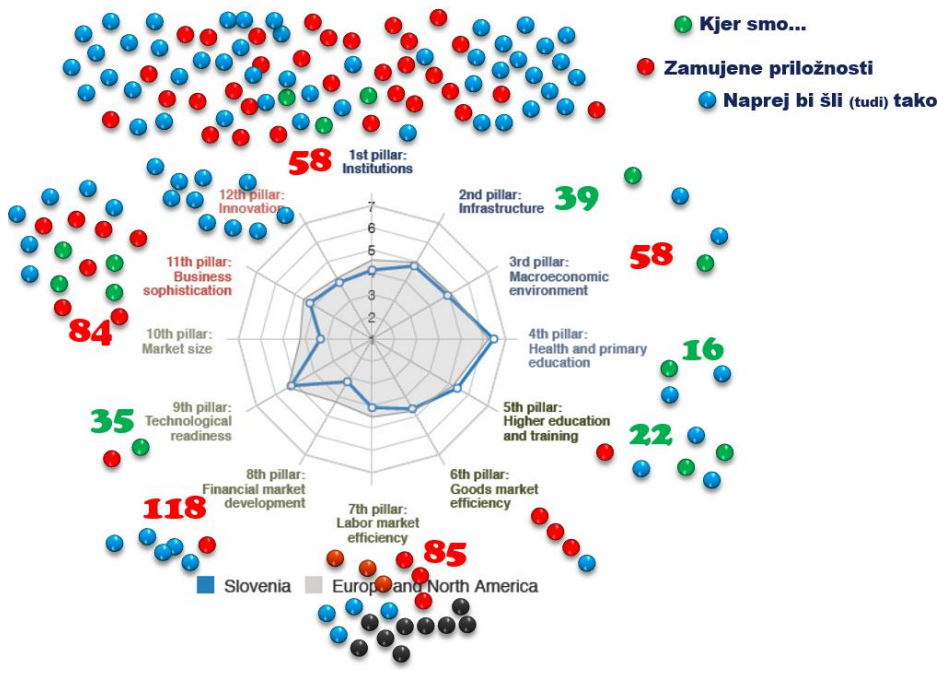


Table 1: Subindex weights and income thresholds for stages of development

	STAGE OF DEVELOPMENT				Stage 3 Innovation-driven
	Stage 1 Factor-driven	Transition from stage 1 to stage 2	Stage 2 Efficiency-driven	Transition from stage 2 to stage 3	
“GDP per capita (US\$) thresholds”	<2,000	2,000–2,999	3,000–5,999	8,000–17,000	>17,000
Weight for basic requirements	60%	40–60%	40%	20–40%	20%
Weight for efficiency enhancers	35%	35–50%	50%	50%	50%
Weight for innovation and sophistication factors	5%	5–10%	10%	10–30%	30%

Note: See individual country/economy profiles for the exact applied weights.
 * For economies with a high dependency on natural resources, GDP per capita is not the sole criterion for the determination of the stage of development. See text for details.

Table 2: Countries/economies at each stage of development

Stage	Stage 1: Factor-driven	Stage 2: Efficiency-driven	Stage 3: Innovation-driven
Stage 1	Algeria, Argentina, Azerbaijan, Bangladesh, Belarus, Bolivia, Brazil, Bulgaria, Cambodia, Canada, Chile, China, Colombia, Costa Rica, Czechia, Denmark, Dominican Republic, Ecuador, Egypt, El Salvador, Ethiopia, Georgia, Guatemala, Honduras, Hungary, India, Indonesia, Israel, Italy, Jamaica, Jordan, Kazakhstan, Kenya, Korea, Kuwait, Kyrgyzstan, Latvia, Lebanon, Lithuania, Luxembourg, Macedonia, Mexico, Moldova, Mongolia, Myanmar, Nepal, Nicaragua, Nigeria, Norway, Oman, Pakistan, Panama, Paraguay, Peru, Philippines, Poland, Portugal, Romania, Russia, Saudi Arabia, Serbia, Singapore, Slovakia, Slovenia, South Africa, South Korea, Spain, Sri Lanka, Sweden, Switzerland, Taiwan, Tajikistan, Thailand, Turkey, Ukraine, United Arab Emirates, United Kingdom, United States, Uzbekistan, Vietnam, West Bank and Gaza, Yemen, Zambia, Zimbabwe	Algeria, Argentina, Azerbaijan, Bangladesh, Belarus, Bolivia, Brazil, Bulgaria, Cambodia, Canada, Chile, China, Colombia, Costa Rica, Czechia, Denmark, Dominican Republic, Ecuador, Egypt, El Salvador, Ethiopia, Georgia, Guatemala, Honduras, Hungary, India, Indonesia, Israel, Italy, Jamaica, Jordan, Kazakhstan, Kenya, Korea, Kuwait, Kyrgyzstan, Latvia, Lebanon, Lithuania, Luxembourg, Macedonia, Mexico, Moldova, Mongolia, Myanmar, Nepal, Nicaragua, Nigeria, Norway, Oman, Pakistan, Panama, Paraguay, Peru, Philippines, Poland, Portugal, Romania, Russia, Saudi Arabia, Serbia, Singapore, Slovakia, Slovenia, South Africa, South Korea, Spain, Sri Lanka, Sweden, Switzerland, Taiwan, Tajikistan, Thailand, Turkey, Ukraine, United Arab Emirates, United Kingdom, United States, Uzbekistan, Vietnam, West Bank and Gaza, Yemen, Zambia, Zimbabwe	Algeria, Argentina, Azerbaijan, Bangladesh, Belarus, Bolivia, Brazil, Bulgaria, Cambodia, Canada, Chile, China, Colombia, Costa Rica, Czechia, Denmark, Dominican Republic, Ecuador, Egypt, El Salvador, Ethiopia, Georgia, Guatemala, Honduras, Hungary, India, Indonesia, Israel, Italy, Jamaica, Jordan, Kazakhstan, Kenya, Korea, Kuwait, Kyrgyzstan, Latvia, Lebanon, Lithuania, Luxembourg, Macedonia, Mexico, Moldova, Mongolia, Myanmar, Nepal, Nicaragua, Nigeria, Norway, Oman, Pakistan, Panama, Paraguay, Peru, Philippines, Poland, Portugal, Romania, Russia, Saudi Arabia, Serbia, Singapore, Slovakia, Slovenia, South Africa, South Korea, Spain, Sri Lanka, Sweden, Switzerland, Taiwan, Tajikistan, Thailand, Turkey, Ukraine, United Arab Emirates, United Kingdom, United States, Uzbekistan, Vietnam, West Bank and Gaza, Yemen, Zambia, Zimbabwe

V nadaljevanju predlagamo koristi in konkretne ukrepe, s katerimi bi izboljšali slovensko investicijsko okolje na področju:

- institucij,
- infrastrukture,
- trga dela,
- izobraževanja in kompetenc,
- inovacij in razvitosti poslovnega okolja.

3.1. Institucije

Zavzemamo se za odpravo administrativnih ovir in poenostavitev nadzornih postopkov, krepitev institucij, prestrukturiranje in nadgradnjo pravne zakonodaje ter učinkovitejši javni sektor za:

- pridobitev zaupanja investorjev,
- povečanje interesa za vstop na slovenski trg potencialnih investorjev,
- skrajšanje časa vstopa investorjev na trg,
- poenostavljen vstop investorjev na trg,
- ohranjanje slovenskih investorjev na slovenskem trgu.

Ukrepi:

I. Odpraviti administrativne ovire in poenostaviti nadzorne postopke

- Potrebujemo optimizacijo pravil in manj birokracije ter krajše in poenostavljene administrativne postopke.
- Odpraviti je treba zakonodajne ovire na področju pridobivanja gradbenih dovoljenj (določitev con, gradnja, dovoljenja, ocena vpliva na okolje). Potrebujemo hitre in učinkovitejše postopke za pridobitev dodatnih dovoljenj in lažje spreminjanje namembnosti območij iz kmetijskih v industrijska ter spodbujanje »greenfield investicij«.
- Ukiniti je treba komunalne takse in uvesti nekajletne davčne olajšave za investitorje.

II. Okrepiti institucije, vključno s sodstvom in implementacijo pogodb

- Zagotoviti je treba pravične, nepristranske institucije, ki lahko odločajo hitro in transparentno ter implementirajo odločitve in ukrepe.
- Zmanjšati je treba trajanje sodnih postopkov.
- Področje nadzora in inšpekcij je treba učinkoviteje urediti. Kot enega od ukrepov predlagamo, da se informacije in potrebni instrumenti (tudi vzpostavitev pametne aplikacije) zagotovijo vsem nadzornikom in inšpektorjem.

III. Izboljšati in prestrukturirati pravno in zakonodajno okolje

- Treba je zagotoviti boljšo zakonodajo oziroma predpise, pri katerih bi predhodno konkretno ocenili vse posledice.

- Predpisi morajo biti poenostavljeni in urejati le takrat, ko je to nujno (zmanjšanje nagnjenosti k prevelikemu zakonskemu urejevanju).
- Zavzemamo se za čimprejšnjo vsebinsko nadgradnjo zakonodaje na področju investicij.
- Uvesti je treba proceduralno pravilo v upravnih postopkih – če organ o zadevi ne odloči v zakonskem roku, se zahtevek odobri.
- Potreben je predlog spremembe Okoljskega prostorskega načrta za potrebe investorjev v 6 mesecih.

IV. Povečati učinkovitost javnega sektorja

- Dolge administrativne postopke je treba skrajšati.
 - Zmanjšati je treba birokratsko nagnjenost k izogibanju sprejemanja odločitev za dolge postopke v primeru dvomov.
 - Večji poudarek je treba dati zadovoljstvu strank. Zadovoljstvo strank je treba meriti – z vidika stroškovne učinkovitosti javne uprave in vpliva na stroške uporabnikov (koliko stranke privarčujejo).
 - Potrebni so razumna regionalizacija in zmanjšanje števila občin (to se je iz leta v leto povečevalo, trenutno je v Sloveniji 212 občin) ter opredelitev jasnih kriterijev samozadostne občine. Zavzemamo se za spremembo načina financiranja občin (lastni finančni viri). To bo občine spodbudilo, da pridobijo investitorje.
 - Treba je zagotoviti zadostno podporo skupnim poslovnim/podpornim /socialnim platformam in podporo projektom majhnih občin, ki ne morejo izpolniti pogojev prijave na strukturne EU-projekte, kar se kaže v odrinjenosti občanov od koristi projektov, kakršnih so deležne velike občine (npr. projekt FLAPAX).
 - Potrebno je poglobljeno in skladno povezovanje in sodelovanje javnih institucij.
- **Bolje opredeliti vlogo podpornih institucij in aktivirati diplomatsko mrežo**
 - Potrebujemo primernejši in bolj pozitiven marketinški pristop ter večjo aktivacijo diplomatske mreže, ki bi:
 - Slovenijo promovirala kot državo, ki je odlična za investitorje,
 - organizirala turneje ter aktivno in primerno promocijo investicijskih priložnosti v Sloveniji.
 - Vse potrebne informacije v zvezi z investiranjem morajo biti lahko dostopne, zato se nam zdi ključno, da se **redefinira vloga agencije**, ki bi vlagateljem dajala vse potrebne informacije in asistenco pri vstopu na slovenski trg po načelu »vse na enem mestu«. Predlagamo tudi, da taka agencija razvije posebno aplikacijo.
 - Predlagamo še ustanovitev **točke VEM** za investitorje s skrbniki za ključne investicije, opredeljene s kriteriji, ki bi jih določal zakon (npr. obseg investicij

v ciljne panoge z zaposlovanjem nekega profila zaposlenih in učinkom prelivanja na slovensko blaginjo).

3.2. Infrastruktura

Zavzemamo se za nadgradnjo, izboljšanje kakovosti in razpoložljivosti trenutne infrastrukture za:

- učinkovito delovanje gospodarstva,
- nižje stroške poslovanja,
- manjše razdalje in krajše čase,
- varno in pravočasno (iz)dobavo,
- dobro povezljivost (najmanj) z regijo.

Ukrepi:

- Ustanovitev »*Future Region*« za izboljšanje konkurenčnosti.
- Ocenjujemo, da bi se z digitalno transformacijo pretočnost Luke Koper povečala za 30 odstotkov. Menimo, da bi lahko z Luko Koper, najsevernejšo jadransko luko, povezali jug in sever Evrope.
- Povezava panevropskih koridorjev: 5&10 na 7&4.
- Zavzemamo se za nadaljnji razvoj aerodroma Maribor, ki lahko postane logistični center Evrazije.
- Investicije v vzdrževanje in nadaljnji razvoj infrastrukture:
 - vzdrževanje infrastrukture: cestna, železniška, zračna, morska, telekomunikacijska, elektro-energetska,
 - konstantno nadgrajevanje komunikacijskih infrastruktur,
 - pospešitev gradnje infrastrukture, pristanišč, letališč in železnice.
- Odprava administrativnih in zakonskih ovir:
 - zakonodajne ovire na področju pridobivanja gradbenih dovoljenj (določitev con, gradnja, dovoljenja, ocena vpliva na okolje),
 - poenostavitev postopkov pridobivanja gradbenih dovoljenj, ki zdaj trajajo od nekaj mesecev pa tudi do več let.
- Izboljšave na področju logističnih meritev.

3.3. Učinkovitost trga dela

Učinkovitost trga dela in strošek delovne sile je pogosto eden pglavitnih kriterijev, ki vpliva na investitorje pri odločanju, ali naj investirajo v državo, vpliva pa tudi na konkurenčnost slovenskih podjetij v dejavnostih z visoko dodano vrednostjo. Učinkovitejši trg dela bo pripomogel k:

- večjem interesu investitorjev za investiranje v Slovenijo,
- večji konkurenčnosti Slovenije,

- bolj stabilnem davčnem okolju, ki bo privabilo investitorje in visokotehnološka podjetja,
- privabljanju talentov in ljudi z visokimi kompetencami iz tujine,
- ohranjanju in razvoju domačih talentov,
- novim delovnim mestom z visoko dodano vrednostjo.

Ukrepi:

I. Davčni sistem in prispevki

- **Znižanje prispevkov za socialno varnost**

V Sloveniji so (v primerjavi z nekaterimi konkurenčnejšimi državami, kot so Singapur, Švica, ZDA, Velika Britanija, Japonska, Norveška, Tajvan, Kanada) prispevki za socialno varnost eni najvišjih, v Evropi so takoj za Bosno in Hercegovino in Nizozemsko. Zaposleni za socialni prispevek plača 22,1 odstotka svoje plače, medtem ko delodajalec še dodatno prispeva 16,1 odstotka (vir: Global Competitiveness Index 2016-2017, FURS).

Primerjava odbitka davkov in socialnih prispevkov po državah na 10.000 bruto/mesec:

- o 7900 neto / POL
- o 5700 neto / GE
- o 4000 neto / SLO

Predlagamo uvedbo »razvojne kapice« oziroma zneskovne meje nad določenim bruto zneskom povprečne plače v RS, s čimer bi omejili plačevanje prispevkov za socialno varnost nad določeno višino bruto prihodkov.

- **Razširitev meje dohodninskih razredov** (predlagamo nadaljnjo postopno širitev dohodninskih razredov – vsako leto) in manjša obdavčitev visoko plačanih delovnih mest, kar gre z roko v roki z uvedbo razvojne kapice.
- **Krajši in enostavnejši davčni postopki** (vključno z zakonsko določbo kakšne so posledice, če FURS postopka ne zaključi v določenem roku).
- Poenostavitev **plačevanja davkov za tujce** ter primerna podpora in svetovanje.
- **Učinkovitejše službe davčnih inšpekcij**, ki jih je treba ustrezno seznaniti z vsebino in pravili zakonodaje ter poslovanja.

II. Fleksibilnost trga dela

- Zavzemamo se za **večjo fleksibilnost trga dela** s fleksibilnimi delovnimi oblikami, ki sovpadajo z razvojem in novimi poklici. Poiskati je treba možnosti za zaposlovanje po načelu projektnega dela in s tem večje fleksibilnosti delodajalcev. Najti je treba ravnovesje oziroma kombinacije dela od doma in prisotnosti na delovnem mestu.

- Ključna je poenostavitev postopkov zaposlovanja in odpuščanja ter spodbujanje odnosa »come & go« pri posameznikih in podjetjih.
- Verjamemo, da bo trg dela učinkovitejši ob **boljši povezanosti krajevne skupnosti, izobraževalnih ustanov in podjetij**. Ob tem predlagamo, da je financiranje občin bolj povezano z uspešnostjo podjetij, komunikacija med potrebami podjetij ter izobraževalnim sektorjem pa pogostejša in bolj odprta.
- Poenostavitev postopkov delovnih dovoljenj in priseljevanja ter spodbujanje kakovosti življenja. Predlagamo dodatno dohodninsko olajšavo za nekatere poklice (npr. razvojni inženir).

3.4. Izobraževanje, usposabljanje in kompetence

Zavzemamo se za boljši izobraževalni sistem na vseh stopnjah, za:

- razvoj domačih talentov,
- privabljanje tujih talentov,
- ustvarjanje kadra z visoko dodano vrednostjo.

Ukrepi:

- Izboljšave in nadgradnja v oblikovanju šolskega programa (spremembe učnega načrta na vseh ravneh šolanja – osnovni, srednji in višji, spodbujanje podjetniške miselnosti v osnovnih in srednjih šolah).
- Uvedba šolskih programov v angleškem jeziku – priložnost, da postane Slovenija prva izbira domačih in tujih študentov ter drugih posameznikov. Pomembno je ustvariti **boljše razmere** in poenostaviti postopke priseljevanja ter spodbujati promocijo kakovosti življenja **za tujce, ki želijo priti na izobraževanje v Slovenijo**.
- Zavzemamo se za ustanovitev huba oziroma vozlišča za tehnične poklice v povezavi z inovativnimi podjetji.

3.5. Inovacije in razvitost poslovnega okolja

Zmožnost in zavezanost k tehnološkim inovacijam za:

- večjo produktivnost,
- večjo inovativnost,
- večjo učinkovitost,
- nadaljnji razvoj,
- več trajnostnih investicij visokotehnoloških podjetij,
- povečanje ekonomije obsega,
- status »pametne ekonomije«.

Ukrepi:

I. Krepitev finančnega trga

- Zagotavljanje transparentnega delovanja na vseh področjih.
- **Zagotavljanje uspešne privatizacije državnih podjetij** – predlagamo pripravo izvedbenega dokumenta z natančno določenimi roki ter jasnimi zadolžitvami za izvedbo (kdo, kaj, do kdaj).
- Zagotavljanje finančnega okolja, ki bo privlačno **za multinacionalke** (predvsem nizki davki), ki bi v Sloveniji odpirale svoje regionalne centre.

II. Odprt dialog in medresorsko sodelovanje

- Sodelovanje med vladnim in zasebnim sektorjem pri oblikovanju ciljnih poslovnih strategij.
- Predlagamo integracijo in povezovanje institucij ter generacij v eni platformi: vzpostavitev inovacijskega huba, kjer bi se dobre inovativne ideje predstavljale potencialnim investitorjem. Prav tako bi bilo treba vključiti institucije in odločevalce.
- Spodbujanje sodelovanja med slovenskimi raziskovalni inštituti in tujimi razvojnimi institucijami.
- Partnerski ekosistem: Slovenija kot LivingLab.
- Uskladitev razvojnih trendov in kompetenc.

III. Spodbujanje in vlaganje v raziskave in razvoj, inovacije in tehnološke rešitve

- Krepitev tujih neposrednih investicij za nove tehnologije in know-how – oziroma ustvarjanje privlačnejšega okolja (zagotoviti boljše davčno okolje).
- Spodbujamo naložbo v in razvoj referenčnega okvira za pametne skupnosti in »pametna mesta po meri človeka« ter pilotne projekte na področju robotike (npr. robotske hiše). Slovenija ima po oceni Ambisafe Inc. in ICOrating (objavljeno v Forbesu) potencial, da postane središče kriptovalut.
- Želimo si večje podpore vlade pri mednarodnih (*cross-nation*) projektih, npr. FLAPAX, Open learning, Post design center, kriptovalute.
- Pomembno je poudariti tudi izboljšanje zakonodaje na področju pravic intelektualne lastnine.
- Grajenje, razvoj in podpora ekosistema startupov – Slovenija naj postane startup hub (vozlišče/središče).
- Digitalna transformacija na vseh ravneh: pri implementaciji vseh teh novih tehnologij je ključno, da se jim prilagodimo in digitaliziramo procese.

4. Dodatne informacije

4.1. AmCham Komisija za spodbujanje investicij

V okviru AmCham Slovenija deluje Komisija za spodbujanje investicij, v katero so vključeni predstavniki 28 podjetij iz številnih panog. Osnovni cilj komisije je izboljšati investicijsko, poslovno in življenjsko okolje v Sloveniji ter dodatno osvetliti investicijske priložnosti za domače in tuje investitorjem. Komisija si prizadeva, da Slovenija postane prva izbira investitorjev, ki prihajajo v Evropo. Ugodno investicijsko okolje ima namreč pozitiven učinek na slovensko gospodarstvo, prav tako pa dviguje konkurenčnost države na mednarodnih lestvicah, kar spodbudi investitorje, tako slovenske kot mednarodne, da več investirajo v Sloveniji. Dodatne kakovostne naložbe pozitivno vplivajo na blaginjo v državi (več denarja za boljše storitve države – vrtci, šole, zdravstvo) in ustvarjajo nova delovna mesta.

1.1. Soustvarjalni dialog

Soustvarjalni dialog »Slovenija – Priložnosti in izzivi« se je začel na 4. investicijski in razvojni konferenci Slovenia Business Bridge™ – Priložnosti v središču sprememb 19. aprila 2017 v Ljubljani. V kreativnem sodelovanju je bilo udeleženi 140 ljudi s področja gospodarstva, države in civilne družbe. Pričujoči dokument vsebuje rezultate razprave udeležencev, ki so obravnavali štiri temeljna področja:

1. Učinkovitost institucij, birokracije in pravnega sistema
2. Učinkovitost finančnega trga in davčni sistem
3. Prihodnost dela
4. Slovenija kot referenčna država

Ob tem so odgovarjali na tri vprašanja:

1. Slovensko investicijsko okolje: kateri so primeri dobrih praks?
2. Kateri so konkretni primeri zamujenih/preklicanih/neizvedenih investicij?
3. Kakšni so vaši predlogi: minimalni standardi in prebojne ideje?

Dokument temelji na povzetkih in razmislekih ter mnenjih udeležencev konference. Prav vsi so imeli možnost, da podajo svoje poglede, ideje, komentarje in mnenja. Cilj priprave dokumenta je bilo ugotoviti, kako izboljšati slovensko investicijsko okolje ter tako spodbuditi tuje in domače investicije.

1.2. Konkurenčnost Slovenije v času pisanja dokumenta

Globalni indeks konkurenčnosti:

Na globalnem indeksu konkurenčnosti za obdobje 2016–2017, ki jo je objavil Svetovni gospodarski forum, je Slovenija med 138 državami zasedla 56. mesto. Lestvica je narejena na podlagi 114 dejavnikov, ki so združeni v 12 stebrov konkurenčnosti: (1) institucije, (2) infrastruktura, (3) makroekonomsko okolje, (4) zdravje in primarno izobraževanje, (5)

visokošolsko izobraževanje in usposabljanje, (6) učinkovitost trgov končnih dobrin, (7) učinkovitost trga dela, (8) učinkovitost finančnega trga, (9) tehnološka pripravljenost, (10) velikost trga, (11) podjetniške strategije in (12) inovacije. Stebri konkurenčnosti so nato združeni v tri podindekse: (A) osnovni dejavniki razvoja, (B) dejavniki pospeševanja učinkovitosti ter (C) podjetniške strategije in inovacije. Slovenija se najbolje uvršča na področju podjetniških strategij in inovacij (C), najslabše pa na področju dejavnikov pospeševanja učinkovitosti (B).

Z 59. mesta v obdobju 2015–2016 se je Slovenija v obdobju 2016–2017 povzpela na 56. mesto, kar je velik napredek od padca na 70. mesto leta 2014. Letošnji rezultat lahko primerjamo s Turčijo ter nas umešča na 26. mesto med 37 evropskimi državami in na 22. mesto med državami članicami EU.

Med vsemi 12 področji se je Slovenija najbolje uvrstila na področju zdravja in primarnega izobraževanja (4). 16. mesto sicer pomeni padec v primerjavi z lanskim 12. mestom, vendar nas kljub temu uvršča v svetovni vrh. Po globalnem poročilu o konkurenčnosti za obdobje 2016–2017 je Slovenija visoko uvrščena tudi na področjih visokošolskega izobraževanja in usposabljanja (5), tehnološke pripravljenosti (9) in infrastrukture (2).

Na drugi strani ostajajo najšibkejši vidiki slovenske konkurenčnosti neučinkovit finančni trg (8), neučinkovit trg dela (7), velikost trga (10), nestabilno makroekonomsko okolje v državi (3) ter državne institucije (1). Na vseh petih področjih je Slovenija sicer izboljšala svoj položaj od lanske raziskave.

Slovenija je najbolje uvrščena na področju podjetniških strategij in inovacij (C), številne izboljšave pa so še potrebne na področju dejavnikov pospeševanja učinkovitosti (B).

Performance overview

